IR-RABA’ HADD TAL-GHID (2018) KRISTU BISS HUWA S-SALVATUR TAGHNA

Contributed by Frans Galea
Saturday, 21 April 2018

Din
hija il- Liturgija tar-Raba' Hadd ta' l-Ghid (2018) bi hsibijiet min Joe Rapa.

Fl-Istorja
tad-dinja qamu 'afna nies li nag'taw il-qima ta’ “Messija”. Nies kbar li kaxkru l-folol warajhom. Il-kotra emmnet fihom u kienet tag'mel dak li
l-idolu tag'hom kien jg'idilhom. Fih ittamaw li jag'tihom sens g'all-'ajjithom,
li jsolvilhom il-problemi tag'hom, li jmexxihom lejn “nirvana”, lejn stat ta’
'ajja li ta’ qabilhom ma kellhomx.
F’kull !enerazzjoni dehru nies b'al dawn, nies kapa i 'afna fl-isfera
tag'hom: slaten qawwija, gwerriera qalbiena, statisti ta’ qawwa... Lil dawn in-nies, Alla tahom kari|mi,
kapa itajiet, biex jag'mlu l-!id lin-nies tag'hom, g'ax il-bniedem g'andu wkoll
b|onn il-!id materjali.

L-Istorja
tal-bniedem, imma, tg'allimna li waqt li kien hemm 'afna li g'amlu l-!id
lis-so jetà, kien hemm ukoll dawk li g'amlulha d-deni. L-i|ball tag'na dejjem hu li na'sbu li jekk
ikun kuntent il-!isem, ikun kuntent il-bniedem.
Kemm immorru mqarrqa jekk na'sbu hekk!
Irridu jew ma rridux, ninsew kemm ninsew, naljenaw ru'na kemm irridu,
il-fatt jibqa’ li l-bniedem mhux !isem biss g'andu. Kemm nies ma jonqoshom xejn materjalment,
imma qed jg'ixu 'ajja vojta u bla sens.
Il-bniedem hu !isem u spirtu u inutli n'ajmu lill-!isem u npaxxuh minn
kollox, huwa l-ispirtu li jidde iedi jekk
ikollniex is-sliem, il-Fer' veru, il-&ajja li mhix sempli i e|istenza.

Hawn
nies li jonqoshom kollox fil-'ajja, imma g'andhom 'afna iktar gost tal-&ajja
vera minn dawk li ma jonqoshom xejn.
il-materja nnifisha tixhed li hi nferjuri g'all-ispirtu u miskin

il-bniedem li jintefa’ fuq idejolo!ija li tissodisfa biss il-la'am. G'ax il-la'am hu mi||ewwe! lill-mewt, imma l-ispirtu huwa 'ajja g'al dejjem.

Hemm
vojt fina li 'add u xejn ma jista’ jimlih 'lief Kristu. Dan ng'iduh b’wi na minn quddiem u bla
mist'ija: Kristu biss kapa i jimlilek
qalbek u jag'ti sens lil &ajtek. Nies
kbar skoprewh dan. O'rajn, anke jekk
baqg'u jissemew fl-Istorja, dan ma skoprewhx u g'exu 'ajja f’qies fqir immens,
anke jekk il-folol ap pulhom u g'al 'afna kienu eroj. Kristu huwa l-wa'dieni li 'abbek bi||ejjed li
jmut g'alik. Forsi dan il-kliem jinstemà
qisu teorija astratta, kelma xotta, fra|i li smajniha eluf ta’ drabi u tilfet is-sens
tag'ha bl-u|u stess tag'ha.

Dan
hu veru. Imma x’naqbad ng'idlek jien? Huwa l-Ispirtu s-Santu, li je|isti tafux,
huwa l-Ispirtu s-Santu li jag'ti n-nar lil dan il-kliem fqir li qed nikteb hawn
jien. Ming'ajr l-Ispirtu s-Santu 'add ma
jag'raf lil Kristu. Huwa l-Ispirtu
s-Santu li jifta'lek g'ajnejk, u dak li qabel kien xott, dak li qabel kont
smajtu elf darba u 'alliek biered, f’daqqa wa'da jag'mel minn qalbek &u!!ie!a
nar li xejn ma jkun jista’ jitfiha. Huwa
b’dan id-dawl tal-Ispirtu biss li int tkun tista’ tirreali||a li tassew Kristu
huwa l-Wa'dieni li g'andu salvazzjoni g'alik, salvazzjoni minn hawn stess. Il-bqija huma g'afien li jtir mar-ri'.

L-Ewwel
Qari

Fl-ewwel
!ranet tal-Knisja, fi|-|mien ta’ wara l-Pentekoste, kien perikolu| 'afna ssemmi
l-Isem ta’ esù u li tg'id li hu l-Kristu, il-Midluk, il-Messija mibg'ut mill-Missier. Infatti fl-ewwel !ranet wara l-G'id tal-Mulej, id-dixxipli ma dehru mkien g'ax kien !ewwa bil-bibien imsakkra
tajjeb. Kienu qed jib|g'u! U kellhom g'aliex. L-g'edewwa ta’ Kristu, li ma kinux minn fost
dawk li kellhom setg'a politika imma kienu minn fost in-nies “tat-Tempju”,
kienu mimlijin b’sodisfazzjon qarrieq g'ax kienu 'elsu mill-Img'allem, u
kellhom fuqhom rabja u vjolenza g'al min kien se jibqa’ jsemmi dan l-Isem.

Kien
l-Ispirtu s-Santu li g'amel mill-Appostli u mid-dixxipli “nies !odda”, !odda
fil-veru sens tal-Kelma. Huma kienu
l-ewwel li daqu l-frott tas-sagrifi ju u tar-reb'a ta’ Kristu fuq
il-mewt. G'ax l-ubbidjenza ta’ Kristu
g'amlet minnU Spirtu li jinag'ta lin-nies.
Din tal-g'a!eb. A'na tg'allimna
li s-sagramenti 'ar!u mill-g'otja ta’ Kristu fuq is-Salib, u dan hu minnu

naturalment. Imma nistg'u nifhmu b’mod
aktar ar meta ng'idu li Kristu mqajjem mill-Mewt sar Spirtu li jitferra’
f’dawk li jixtiquh.

Dan
hu Spirtu li l-ebda mewt ma tbe||g'u g'ax hu rebbie' fuq il-Mewt. Aktarx li ma
tantx nafu, jew ma tantx nemmnu li qrib tag'na, qrib tag'na 'afna hawn din
il-Qawwa li trid tinvestina, tinvadina, tifqa’ l-bibien imsakkra tajjeb ta’
qalbna u tag'mel minna “nies !odda” b’natura !dida. Kristu kapa i jag'mlu dan. L-Ispirtu s-Santu kapa i jag'mlu dan. Jekk Kristu !ie mrebba' fuq il-Mewt
mill-Missier, mela kollox hu possibbli g'alih.

Lill-kapijiet
li qatlu lil Kristu, l-Appostli kellmuhom ar.
Ma qag'dux jilag'bu bil-kliem. Ma
kinux ibatu, b'alna, mill-“political correctness”. B'al wanni l-Battista qabilhom, kellhom
fihom Spirtu li ma jib|ax g'all-wi   u lanqas jib|a’ minn 'add. Lil dawn il-kapijiet li g'orku jdejhom meta
raw lil esù mitluq mejjet fuq is-Salib, l-Appostli qalulhom li f’'add aktar
m’hemm salvazzjoni g'all-bniedem 'lief f’ esù ta’ Nazaret. F’'add aktar: la fil-Li!i li huma kienu
kburin tant biha imma li ma kellhomx 'ila jobduha, la fil-mexxejja jkunu min
ikunu, la fis-sa''a, la fl-g'ana, la fis-su ess, la fil-fama... f’'add u
f’xejn 'lief fi Kristu. Hu biss jista’
jag'tina reb'a fuq il-mewt li riesqa; o'rajn jistg'u jtaffulna l-aptit
g'all-'wejje! materjali, imma l-&ajja ta’ Dejjem li tibda minn hawn
jag'tihielna biss Kristu.

Qari
mill-Ktieb tal-Atti tal-Appostli. 4,
8-12

Pietru,
mimli bl-Ispirtu s-Santu, wie!eb: ''Kapijiet tal-poplu u
xju', intom illum qeg'din tist'arr!una fuq il-!id li g'amilna lil
wie'ed marid, u biex dan fieq. Mela kunu afu intom ilkoll, u l-poplu
kollu ta' I|rael: jekk dan ir-ra!el hu hawn quddiemkom qawwi u s'i', dan !ara
 bis-sa''a ta' l-isem ta' esù Kristu ta' Nazaret, li intom sallabtuh u
Alla qajjmu mill-imwiet. Din hi

‘Il-!ebla li intom, il-bennejja, warrbtu

u li saret il-!ebla
tax-xewka.’

F''add
'liefu ma hemm salvazzjoni, g'ax imkien ta't is-sema ma hemm isem ie'or mog'ti
lill-bnedmin li bih a'na g'andna nkunu salvi.''

Salm
Responsorjali

Quddiemna,
l-Missier qieg'ed ipo!!i !ebla samma u qawwija, imma li, b’xi mod, ma
tog'!obniex mill-ewwel malli narawha.
Qed ipo!!i din il-!ebla biex nibnu 'ajjitna fuqha, biex nibnu darna
fuqha, biex tkun il-!ebla tax-xewka li ||omm il-binja ta’ &ajjitna fis-sod,
spe jalment waqt il-maltemp. U din
il-!ebla hija Kristu.

Ara
ma ta'sbux li hu fa li nag'rfu fi Kristu l-!ebla wa'danija li fuqha nistg'u
ninbnew bla ma ni!!arfu. Ara ma ta'sbux
li din hija xi 'a!a awtomatika. &afna li
jriduha ta’ Nsara mhux Kristu huwa l-!ebla tax-xewka li fuqha hi mibnija
l-e|istenza tag'hom. U dan ng'idu
b’bi|a’ g'ax hu fa li g'alija li nwarrab din il-!ebla ’ l hemm! Dan ng'idu g'alija l-ewwel wie'ed. Kemm
tentazzjonijiet g'andna. Kemm affarijiet
jistg'u ji!u qabel Kristu! Tista’ tkun
il-familja l-!ebla tax-xewka tag'na. Jew
is-sa''a u g'omor twil. Jew xi persuna
li nammiraw. Jew il-flus, l-ikbar g'adu
ta’ Alla. Jew is-su ess f’dak li
nag'mlu, il-fama, l-istima... Kemm hawn
!ebel madwarna! Liema se naqbdu biex
biha ningastaw il-binja ta’ &ajjitna?

Is-Salmista
jg'id li a'jar tistkenn fil-Mulej milli tittama fil-bnedmin. Dan ng'iduh a'na wkoll... bil-fomm. Il-verità hi li kull bniedem jg'addi
mill-esperjenza li jqis il-!ebla li
hi Kristu bla siwi, bla mportanza, imma li mbag'ad 'afna huma dawk li jindunaw
bl-i|ball li jkunu g'amlu, u jer!g'u i'ottu l-binja u jibnuha mill-!did fuq
Kristu. G'ax il-!ebla li warrbu l-bennejja
saret il-!ebla tax-xewka u bis-sa''a tal-Mulej se'' dan, 'a!a tal-g'a!eb
f’g'ajnejna (ara vv. 22-23).

L-g'a!eb
hu li Kristu g'andu tant Sabar bina! Hu
li ma jonqsu xejn, huwa pri!unier tal-Im'abba mi!nuna li g'andu lejn kull
bniedem. Im'abba li tissarraf f’rispett
enormi g'alija u g'alik. I'allina
niļbaljaw biex nindunaw a'na, mill-esperjenza, li ļbaljajna, u nduru lejH minn
qalbna. O Sabar Qaddis ta’ Alla! X’g'amilt jien biex jist'oqqli tant rispett u
stima ming'andek?!

Ritornell:
Il-!ebla li warrbu l-bennejja saret il-!ebla tax-xewka.

Salm
118

Fa''ru l-Mulej, g'aliex hu tajjeb,

g'ax g'al dejjem it-tjieba tieg'u!

A'jar tiskenn fil-Mulej

milli tittama fil-bnedmin.

A'jar tiskenn fil-Mulej

milli tittama fil-kbarat.

Niļļik 'ajr talli we!ibtni

u kont g'alija s-salvazzjoni tieg'i.

Il-!ebla li warrbu l-bennejja

saret il-!ebla tax-xewka.

Bis-sa''a tal-Mulej se'' dan:

'a!a ta' l-g'a!eb f'g'ajnejna.

Mbierek minn !ej f'isem il-Mulej!

Nberkukom minn dar il-Mulej.

Fa''ru l-Mulej, g'aliex hu tajjeb,

g'ax g'al dejjem it-tjieba tieg'u!

It-Tieni Qari

A'na li g'andna xi Tama fil-Mulej; a'na li inag'tajna
bi Grazzja li ddoqqilna 'elwa f’widnejna l-Kelma tieg'u; a'na li r ivejna
ming'andu l-ewwel sinjali tal-Fidi bla ma Hu qag'ad i'ares lejn wi na imkemmex
bid-dnub… a'na ninsabu f’Mixja dejjiema.
Sal-a''ar nifs a'na nimxu, nimxu, nimxu lejn g'arfien dejjem akbar
tal-Im'abba tal-Missier murija f’Ibnu esù.

Il-Mag'mudija li r ivejna ta’ trabi, tinsab miexja
mag'na, dejjem tikber fina, dejjem ise'' fina dak il-Misteru tal-g'a!eb:
jeg'req fl-ilma tal-Ispirtu s-Santu il-bniedem li twelidna bih, in-natura
mi!buda g'ad-dnub, biex minflok titwieled persuna o'ra, persuna !dida,
bin-natura ta’ Alla nnifsu! Imberkin a'na
jekk nemmnu li Alla j'obbna bi||ejjed li jixtieq iwassalna lejn il-mewt fi|ika
tag'na bla bi|a’, anzi bi stennija g'al dak li se nsibu jistenniena, g'ax
Kristu jkun reba' il-mewt tag'na b'alma reba' lil tieg'u.

Dawn huma l-ulied veri ta’ Alla: dawk li n'ellsu
mill-bi|a’ tal-Mewt. G'ax il-Fidi trid
tidher mill-fatti. Il-Fidi tant hi
Grazzja meravilju|a li wie'ed ma jistax i|ommha mo'bija. Mill-bniedem tal-Fidi, li hu Bin Alla, jo'ro!
dawl li d-dinja m’g'andhiex, u dan id-dawl hu r-reb'a fuq il-mewt, kull tip ta’
mewt. Int sal-lum, kelma iebsa
toqtlok. Dik hi mewt. Int sal-lum in!ustizzja toqtlok. Dik hi mewt.
Int sal-lum marda serja toqtlok.
U wkoll il-mewt tal-!isem, il-mewt fi|ika. Dawn it-tipi ta’ Mewt idawru lill-bniedem
bil-bi|a’.

Huwa hawn li trid tiddi l-Fidi fi Kristu rebbie' fuq
il-mewt! Dawk li huma wlied Alla
jinag'taw in-natura ta’ Alla; u l-Mewt ma tbe||ax lil Alla u daqshekk ie'or
tbe||a’ lil min g'andu n-natura tieg'u.
Lejn dan trid te'odna l-Mag'mudija tag'na biex til'aq il-milja
tag'ha. A'na nrossu ’l quddiem lejn din
il-milja g'ax jaqblilna, g'ax din hi l-isba' 'a!a li tista’ ti!rilna. Altru li lil Alla ma nistg'u nag'tuH
xejn! Huwa Hu li g'andu Te|or
imprezzabbli x’jag'tina.

San wann l-Evan!elista jg'id, fil-Qari li !ej, li dan
kollu hu thewdin g'ad-dinja. Id-dinja
hija mi||ew!a lill-Mewt. L-unika
soluzzjoni g'all-Mewt li d-dinja toffri lil dawk li huma marbutin mag'ha hi
l-aljenazzjoni. Id-dinja tipprova ta'rab
mill-Mewt billi tinsiha, miskina.
Il-bniedem jinsa bid-divertiment, bix-xiri u l-infiq tal-flus,
bl-affetti u l-im'abbiet kejkna tieg'u, bl-istimi u l-fama, bis-su essi,
bis-sa''a li tigdiblu g'ax l-ebda bniedem ma g'andu sa''a li teg'leb il-Mewt,
fl-a''ar mill-a''ar.

G'all-kuntrarju ta’ dan, l-Appostlu ta’ Kristu se
jg'idilna li a'na ninsabu f’mixja lejn 'wejje! tal-g'a!eb. Lanqas hu ma jaf x’inhuma dawn il-'wejje!,
imma l-fatt li hu di!a g'andu reb'a fuq il-mewt minn hawn, hu xhieda li l-kbir
tassew g'adu !ej! Anzi l-Kelma
ta ertana minn 'a!a ta’ barra minn hawn: li meta jidher Hu a'na nkunu
b'alU! Temmnu inti dan? Temmen li d-dinja ma tistax toffrilek 'wejje!
og'la minn dawn?

Qari
mill-Ewwel Ittra ta’ San wann Appostlu.
3, 1-2

Araw b'liema g'o||a
'abbna l-Missier; nistg'u nissej'u wlied Alla, u hekk a'na tassew. G'alhekk
id-dinja ma tag'rafniex, g'ax ma g'arfitx lilu.

G'e|ie|, issa a'na
wlied Alla, imma x'se nkunu 'l quddiem m'huwiex irrivelat lilna. Madankollu
nafu li meta jidher hu, a'na nkunu b'alu, g'ax narawh kif inhu.

Evan!elju

Malli
Adam dineb fil- nien, l-ewwel 'a!a li g'amel, flimkien ma’ martu, kien li n'eba. X’kien li !ag'lu jag'mel dan? Il-bi|a’. Id-dnub i!ib il-bi|a’ fil-qalb tal-bniedem. U l-bi|a’ !ej mid-dubju, li hu missier id-dnub, li Alla ma jistax i'obbna hekk kif a'na anke meta nittraduH. Dan is-suspett fuq Alla jikber u jil'aq il-milja meta narawH qisu rival tag'na u mhux iktar 'abib. Billi 'add minna m’g'andu kontroll fuq &ajtu, 'afna jaraw lil Alla dittatur li jidde iedu Hu x’jag'mel b’&ajjitna. Dan hu s-semm, il-velenu li |era’ fina satana. Kemm hu diffi li li taqla’ din il-Gidba Primordjali ’l barra minn mo''ok!

Min'abba
din il-firda mill-Im'abba li 'alqitna, a'na nsibu ru'na f’solitudni. Din hi tal-bi|a’. Anke jekk wie'ed kien dejjem ma'bub mill-!enituri tieg'u; anke jekk wie'ed hu mi||ewwe! u g'andu t-tfal li j'obbuh... ji!u waqtiet meta l-bniedem hu wa'du, wa'du g'al kollox. Huwa hawn li tidher l-iktar is-sa'ta tal-firda minn Alla.

Min'abba
dan, ilkoll kemm a'na egoisti. Issa naf li 'afna ma jaqblux ma’ dan. Ja'sbu li 'addie'or huwa egoist u mhux huma. Imma jekk a'na egoisti, dan mhux g'ax a'na '|iena, i|da hu ri|ultat dirett tad-dubju li lkoll in!orru dwar Alla. Tg'id, Alla jg'inni jew ma jg'innix? Tg'id Alla se jag'tini l-Istorja li nixtieq jien jew se jivvintali xi wa'da tinkiteb? Dubji, dubji, dubji. U ming'ajr ma rridu, intellg'u il-ponnijiet biex niddefendu ru'na. Dan hu l-egoi|mu. Il-bniedem ma jistax ma ji!bidx lejh. G'andu vojt li jheddu !ewwa fih.

G'idli
wa'da: Min se j'obbok hekk kif int lilek? Il-mara... anke jekk tittradiha u twe!!ag'ha? Uliedek... li t'allihom ji!!ieldu fuq il-wirt min'abba fik? &abibek... li jiskopri li g'idt fuqu minn wara dahru? Min se j'obbok anke meta int ikrah u mhux ta’ min jafdak? Min se j'obbok meta int ti|balja serjament?

Kristu
huwa r-Rag'aj it-Tajjeb li mhux xrik, mikri, im'allas biex jie'u 'sieb in-ng'a!. In-ng'a! huma tieg'u!! Huwa j'obbhom g'ax huma tieg'U. Hu jafhom wa'da, wa'da. Jafhom b’isimhom. U n-

ng'a! tieg'u jimxu warajH anke jekk
je'odhom sa tarf is-sies, g'ax jafu li Hu lest li jmut g'al kull wa'da
minnhom. Huma erti minn dan! M’g'andhomx suspett! Sparixxa d-dubju. M’g'andhomx iktar solitudni, g'ax i'arsu lejn
dahar ir-Rag'aj g'a|i| tag'hom li jimxi quddiemhom u jafu li se je'odhom fejn
hemm il-'axix u l-ilma tal-&ajja.

Huma
rawh ji!!ieled g'alihom mal-ilpup. Huma
rawh kollu dimija, b’!ismu mfarrak.
Lill-ilpup reb'ilhom kollha, imma lilU rawh minxur fl-art, mejjet! Huma bdew jg'ajtu bil-bi|a’ li qabadhom. Bdew ji!ru ’l hemm u ’l hawn. Resqu lejH u rawh hemm mejjet, ma
jit'arrikx. Beda tiela is-swied tal-ajru
u r-ri'. L-ilpup kienu mejta imma kienu
qatlulhom l-G'a|i| taghom. Ir-Rag'aj
tag'hom, Dak li kien 'abbhom hekk kif kienu, Dak li kien telaq lil s'abhom biex
!ie jfittixhom meta g'amlu fattihom, Hu, it-Tama tag'hom, kien mejjet! Kien inqatel biex jiddefendihom.

I|da
l-Im'abba ma tmut qatt! Fil-!enn
tat-telfa, ara, A'bar Tajba! Ir-Rag'aj
tag'na !ej lura! Huwa 'aj! In-nag'a! irossu fuqU, jmissuH, ma jridux
jemmnu li huwa Hu! Ir-Rag'aj Tag'na huwa
'aj tassew! Hu reba' il-mewt. Hu aqwa mill-mewt. Huwa hu r-risposta tal-Missier g'ad-dubju li
twieled fil- nien tal-G'eden. FiH tg'ib
is-solitudni g'ax qatt m’a'na wa'edna.
Hu dejjem mag'na. U l-Istorja
tag'na hi l-isba' li seta’ jiktbilna.
Kura!!! Hu jaf x’inhu
jag'mel. Hu biss jafha t-triq. Nistrie'u fiH. NafdawH.
U l- enna tibda minn hawn...

Versett:
Hallelujah. Jiena r-rag'aj it-tajjeb,
ig'id il-Mulej; jiena nag'raf in-ng'a! tieg'i, u n-ng'a! tieg'i jag'arfu
lili. Hallelujah.

Qari
mill-Evan!elju ta’ San wann. 10, 11-18

Jiena r-rag'aj
it-tajjeb. Ir-rag'aj it-tajjeb jag'ti 'ajtu g'an-ng'a!
tieg'u. Il-mikri, li m'huwiex ir-rag'aj, u li n-ng'a! m'humiex tieg'u,
jara l-lupu !ej, u j'alli n-ng'a! u ja'rab; u l-lupu ja'tafhom u
jxerridhom. Mikri hu, u ma j'abbilx rasu min-ng'a!.

Jiena r-rag'aj
it-tajjeb; jiena nag'raf in-ng'a! tieg'i, u n-ng'a! tieg'i jag'rfu
lili, b'alma l-Missier jag'raf lili u jiena nag'raf lill-Missier; u
g'an-ng'a! tieg'i nag'ti 'ajti. G'andi wkoll ng'a! o'ra, li m'humiex
minn dan il-maqjel; lilhom ukoll je'tie! li ni!bor, u huma jisimg'u le'ni, u
jkun hemm mer'la wa'da, rag'aj wie'ed.

G'alhekk i'obbni
l-Missier, g'ax jien nag'ti 'ajti, biex ner!a' ne'odha. &add ma
je'odhieli, i|da jien nag'tiha minn rajja. G'andi setg'a li nag'tiha, u g'andi
s-setg'a li ner!a' ne'odha; din hi l-ordni li 'adt ming'and Missieri."